

Cvetlična posoda ali bratovska ljubezen.

Gledališka igra v jednom dejánji.

(Po italijanskem izvirniku priredila Leopoldina Kersnik-Rottova.)

~~~~~  
**Osobe:** Žiga, oče; Anica in Vladimir, otroka.

Igrališče gosposka soba.  
~~~~~

Prvi prizor.

(Majhna soba; na jednej strani polica s knjigami. Sredi sobe miza, na mizi nekoliko pol papirja in tintnik; ob oknu polica s cvetličnimi posodami.)

Žiga (sam s knjigo v roci ogleduje zalo cvetico v cvetlični posodi). Ta cvetica je popolnoma uspela; evetje ima óno isto, kakor ga je opisal učeni prirodopisec. Da-si je cvetica iz južne Amerike in uspeva le v ondotnem podnebji, posrečilo se je vender meni, a to le z velikim trudom, da sem jo vzgojil tudi pri nas, kder ne ugaja zrak takim cveticam. In kako lepo cvetè! Kadar bodem pobiral seme...

Drugi prizor.

Anica, Vladimir. Prejšnji.

Anica (skoči k očetu). Oče! tù imate robce, na katere vam sem izvezla začetni črki vašega ljubega imena. Robci so zdaj gotovi. Kako se vam dopade moje delo, oče?

Vladimir (priskoči od druge strani). Evo, oče, moje naloge! Izvolite pogledati, če sem jo prav pisal. Mislim, da je brez pogreška in da boste zadovoljni z menoj.

Žiga. Dobro, dobro, otroka ljuba! Vajina pridnost mi je najslajše tolažilo. Hvala ti, Anica, ker mi si s tolikim trudom izvezla in obrobila moje robce. Kako se mi delo dopade, o tem jaz nimam sodbe, ker se ne umejem na taka dela; poprašati hočem mater.

Anica. O mati je vže vse to videla in rekla, da nisem slabo vézla.

Žiga. Dobro, dete moje! — Nù, kaj pa ti, Vladimir? Pokaži mi svoj prevod!

Vladimir. Evo ga! (V tem, ko oče za mizo sedeč pregleduje nalogo, pogovarjata se otroka na tihoma med seboj.)

Anica. Oj, kako je lep dan! Rada bi prosila očeta, da nama izpolni svojo obljubo in naju popelje v grajski vrt, v katerem je toliko lepih cvetic in še celó zverinjak, ali bojim se, da nama prošnjo odbije.

Vladimir. Ako je moja naloga dobro izdelana, prositi hočem jaz očeta, mene bode izvestno uslišal.

Anica. Dà, dà, prosi ga ti!

Žiga. Dobro, Vladimir! Stopi sèm k meni, da te poljubim. Tvoja naloga je izvrstna. Vztrajaj tudi dalje še v pridnosti in trudu, in premagal bodeš vse težave. Učenje ti bode vsak dan prijetnejše in še posebno prirodopis ti bode v zabavo in veselje.

Vladimir. In kaj nas uči prirodopis, oče?

Žiga. Prirodopis nas uči spoznavati prirodo in vse óne stvari, ki nas obdajajo v prirodi, da je bolje obračamo v svojo korist ter bolj razumevamo velikost in vsemogočnost Stvarnikovo.

Anica. Ali se bodem tudi jaz učila teh lepih stvari?

Žiga. Tvoja učenost, Anica moja ljuba, ne bode tako temeljita, ker ženska izomika dela ženske le ljubeznjivejše, toda s preobširnimi nauki se one ne smejo preveč oddaljevati od domačega posla. Deklicam se gre priučevati modrega in spretnega gospodinjstva.

Vladimir. Oče! Anica in jaz bi vas rada nekaj prosila.

Žiga. Povejta, le povejta, kaj bi rada. Vajino prošnjo rad uslišim, če nima nič napačnega v sebi.

Anica (nekačo boječ se). Oh, vreme je danes tako prijetno — — —

Vladimir. In baš zdaj nimava nikakeršnega dela — — —

Žiga. Umejem, umejem vaju, ljubeznjiva otroka; rada bi se šla izprehajati z mano.

Anica {
Vladimir } (veselo skakajoč okolo očeta). Dà, dà, oče ljubi!

Žiga. Nù, ker sta bila takó pridna, šla bodeta z menój!

Anica. Oh, oče, kako vas imam rada!

Vladimir. Peljali bodete naju v grajski vrt, kder je zverinjak in toliko lepih cvetic!

Žiga. Nù, ako nič drugega ne želita, to se pač lahko zgodi. Počakajta me, da se preoblečem in stopim k materi povedat, da gremo iz doma in vama prinese slamnika. (Otide.)

Tretji prizor.

Anica in Vladimir.

Anica. Oj, kakó ljubeznjiv je najin oče! Ali vidiš, bratec ljubi, kako rad ustreže najini prošnji, ako sva pridna?

Vladimir. In najina zabava bode toliko prijetnejša, ker veva, da sva zaslužila to veselje.

Anica. Res je takó! Jaz sem danes prav zadovoljna.

Vladimir. Ne morem čakati trenutka, da otidemo iz doma. Oj da bi vže bili v ónih lepih grajskih drevoredih! Tam bodem kar skakal od veselja! (Skače okolo okna ter zadene ob cvetlično posodo, ki pade na tla.)

Anica (zavpije). O jejmina! kaj si napravil, Vladimir?

Vladimir (ves prestrašen). In kaj je bilo v posodi?!

Anica. Ona ameriksanska cvetica, katero je oče najbolj ljubil. Le poglej, na tleh leži prelomljena!

Vladimir. Oh, Bog moj! Kaj naj storiva zdaj?!

Anica. Kadar oče ugleda zlomljeno cvetico, zeló bode nejevoljen.

Vladimir. In tudi v grajski vrt naju ne bode peljal.

Anica. Tiho! tiho! nekaj mi je padlo na um. (Pobravši cvetico, položi jo na polico in jo gleda). Pojdi in prinesi hitro malo voska, da jo oblepiva, samó da ne žali očesa.

Vladimir. Dà, dà, Anica! Oblépi jo z voskom in oče ne bode poznal, da je zlomljena. Grem po voska, takòj pridem. (Otide.)

Četrty prizor.

Anica, potem Žiga.

Anica (še vedno ogledujoč cvetico). Nù, če bi se steblice takó skupaj sprijelo, nič bi se ne poznalo.

Žiga (stopivši v sobo). Nù, Anica, kaj delaš pri tej cvetici?

Anica (držeč cvetino v roci, trese se od strahu). Oh, oče! ljubi oče!

Žiga. Kaj? Takó! Zakaj si utrgala cvetico, ki se je prvič v našem podnebji razcvetela? Cvetico, katero sem s tolikim trudom pazil, da je tudi pri nas uspela! In to še celó zdaj, ko sem mislil, da dobim seme od nje! Kakó si ti kaj takega storiti upaš. Oj ti nesreča, ti! In baš zdaj, ko sem hotel vama narediti veselje, narediš ti meni tako žalost!

Anica (boječ se). Oh, oče! Utrgala jaz nisem cvetice . . .

Žiga. In kako je prišel cvet v tvoje roke?

Anica. Posoda je padla na tla . . .

Žiga. To ni noben izgovor! Ako bi bila previdnejša, ne bila bi zadela ob cvetico. Ta tvoja nerodnost zasluži ostro kazen.

Peti prizor.

Vladimir (ugledavši očeta, ustraši se). Prejšnja.

Vladimir (zá-se). Oče se jezi nad sestrico?

Žiga. Iz majhnih pregreškov, storjenih iz neprevidnosti, lahko nastane velika nesreča. Izgovarjati se, da je neprevidnost kriva, to ne popravi škode. Da pa bodeš odslej previdnejša, ostaneš danes domá!

Anica (stoji s povešeno glavo ter ne reče ničesar).

Vladimir (se počasi približuje očetu).

Žiga. Vladimir pojdi in vzemi klobuk, da greva v grajski vrt!

Vladimir (póluglasno). In Anica?

Žiga. Ostane domá, ker mi je uničila mojo najdražjo cvetico.

Vladimir. Oh, oče ljubi! (Pade na koleni pred očeta.) Nè, nè, ona ni kriva; jaz sem kriv! Skakajoč od veselja, da nas popeljete v grajski vrt, kjer bom videl zverinjak in več drugih lepih stvari, zadel sem v polico in posoda z vašo najljubšo cvetico je padla na tla! Anica ni prav nič kriva! Ona gre z vami in jaz останem doma.

Anica (glasno joka).

Žiga. Kaj? Ti si zlomil cvetico?!

Vladimir. Dà, dà, oče ljubi, jaz sem to storil. Anica je nedolžna! (Vstane in objame Anico.)

Žiga. Oh, otroka moja ljuba! Pridita tù sem k meni v moje naročje! Zdaj vidim, kako se imata rada. Ti, Anica, hotela si raje kazen pretrpeti nego zatožiti svojega brateca, in ti, Vladimir, priznal si svojo krivdo ter hotel kaznovan biti. To je lepo od vaju in oba zaslužita plačilo.

Vladimir. Sestrica moja ljuba! zahvalim se ti za tvoje dobro srce.

Anica. Bratec moj ljubi! bila bi zadovoljna, da bi le ti ne bil kaznovan.

Žiga (pobira kosce razbite posode in je zloži pod polico, potem vzame zlomljeno cvetico in jo ogleduje). Kakor vidim, cvetica požene še jedenkrat in potlej bodita vidva previdnejša.

Vladimir. Jaz se ji nikoli več ne približam!

Anica. Jaz jo bodem gledala le iz daleč!

Žiga (odloživši cvetico na polico). Zdaj se pa le napravita, da gremo v grajski vrt, kakor sem vama obljubil. Ljubita se vedno tako, kakor sta to danes pokazala. Ljubezen mej brati in sestrami je največje veselje starišem. Take otroke Bog ljubi in blagoslavlja. (Polagoma otidó.)

Majniku pozdrav.

Pozdravljen nam bodi
Preljubljeni maj,
Prisrčno pozdravljen nam bodi!
Zelén je spet vrtec,
Zelén je spet gaj,
Zeleno spet vse je v prirodi.

In zopet vrnilo
V prerójeni svet
Veselih se ptícié je pétje;
Se s petjem vzbudílo
Po travnikih spet
In vrtilj je pisano cvétje.

Od cvetke do cvetke,
Ki jútranji hlad
Jo z bíserno róso napaja,
Brezskrbno letaje
Metuljček krilat
Od jutra do mraka ti raja.

Po gorski planini,
Ko jútranji zór
Umika se záriji dnéva,
Pojó vže pastiréki,
Da daleč od gór
Veselo se petje odméva.

V dolinici tihi
Pa virček hladán
Radóstno si nekaj šepeče,
Ker valček mu v zimi
Bil v led je vkován,
Sedáj pa lehkotno mu teče.

Vse klije, vse rase,
Vse diha radóst,
Življenje, veselje povsodi!
Zelén je spet vrtec
Zelén je spet gozd,
Oj majnik pozdravljen nam bodi!

Kakó bi veseli
Ne bili tedáj
Otroci mi v letnem tem časi;
K veselju ko vabi
Vzpomládni nas maj,
Nas vabijo glasi in krasi?

Saj mine kot majnik,
Prehitro nam čas
Vesele in zlate mladósti;
Jesén pa prinese
In zimski nam mraz
Skrbij in še drugih britkóstij.

dr. H. Z.

